

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

5. ČÍSLO / XXVI. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

4. ÚNORA 2018

Z obsahu:

**Bůh nebrání pravdu
na úkor lásky, ani lásku
na úkor pravdy či
rovnováhu na úkor obojího**

Z meditace Svatého otce

Františka při setkání
s kněžími v katedrále
v Santiagu de Chile,

16. ledna 2018

- strana 2 -

Sv. Jan de Brito

Libor Rösner

- strana 4 -

**Agnes Ritterová,
stavitelka katedrály
v Karagandě, již není
mezi námi**

- strana 5 -

Ani oko nevidělo... (13)

F. J. Boudreaux SJ

- strana 7 -

**Ostatky kardinála Berana
mohou být převezeny**

do rodné země

- strana 8 -

O svátostech (1)

- strana 9 -

**Islám -
náboženství pokoje?**

Bartłomiej Grysa

- strana 10 -

**P. Petr Prokop
Siostrzonek arcioptatem
břevnovského kláštera**

- strana 11 -

Kardinál Josef Beran (1888-1969), pražský arcibiskup

*Se svolením papeže Františka budou ostatky tohoto martyra
komunistického režimu převezeny do rodné země.*

Jako přípravu na dnešní setkání s Pánem otevři knihu Job a připomeň si, co všechno ho postihlo a jak velké bylo jeho utrpení. Nejtěžším údělem tohoto zkoušeného je, že jeho dny plynou bez naděje. Tvoje návštěva u nemocného má trpícího potěšit, ale může posloužit i tobě, aby upřímný pohled na lidskou bídu a soužení proměnil tvůj soucit v aktivní solidaritu a horlivost. To, co vidíš u Joba, musíš dnes vynásobit ne tisíci, ale miliony, tolik je těch, kteří nepředstavitelně a bez pomoci strádají a toužebně čekají, zda je někdo vyhledá, aby jim přinesl ulehčení a pomoc.

I pro ně je určena radostná zvěst. Kdo jim ji přinese? Uvědom si spolu s apoštolem Pavlem, že křtem svatým i tobě bylo uloženo jako *povinnost hlásat evangelium, a běda, kdybys je nehlásal*. Skutky tělesného a duchovního milosrdenství jsou nejúčinnějším a nejplodnějším způsobem, jakým můžeš šířit radostnou zvěst. Takový úkol ti byl svěřen nikoliv jako něco navíc, když ti zbude čas a prostředky, ale je to tvoje prvořadé poslání *stát se služebníkem všech, abys tak získal co největší počet lidí a stůj co stůj zachránil alespoň některé*. Jak bys mohl přitom myslet především na svoje pohodlí?

Nyní se podívej, co se děje v Kafarnaum. Lidé se tu shromáždili v synagoze k Božím slovu, jak se sluší v den zasvěcený Pánu. A právě zde se dnes dovidají, jak nesmírné milosti se jim dostalo. Ježíš v synagoze oznamuje, že přišel *vyhlásit milostivé léto Pána, vrátit slepým zrak a zajaťým svobodu*⁽¹⁾. Jak ho pochopili, poznáváš z toho, že nemyslí jen na sebe, ale v první řadě na své trpící bližní: ihned ho vedou k nemocné, kterou spaluje horečka, a jakmile zapadlo slunce a skončil sváteční klid, stali se rázem služebníky všech strádajících a dělají všechno pro to, aby je přinesli do Ježíšovy uzdravující blízkosti. Svou živou víru, že Ježíš je zde, osvědčují službou jemu i trpícím: pověz mu o těch, které šíří horečka náruživostí, a přiváděj k němu zaslepené, kteří ho nevidí nebo nechtějí vidět. Vynasnaž se vyhledat nemocné, trpící a opuštěné, i ty, kteří jsou posedlí duchem těla, světa a pýchy, aby se také oni dověděli o svém Dobrodinci, který *uzdravuje ty, jimž puká srdce, a obvazuje jejich rány*⁽²⁾. Když vidíš, jak si dobrotivý lékař nedopřává oddechu,

Služebníci evangelia

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Přinášeli k němu nemocné a posedlé.

ani ty si ho nedopřávej. Ježíš si nevymezil své úřední hodiny, pro každého má čas i dobré slovo, ani za pozdního soumraku nikoho nevrací a neodkazuje na zítřek nebo pozitivní, ale neúnavně *uzdravuje mnoho nemocných rozličnými neduhy a vyhání mnoho zlých duchů*.

Pozoruj Petrovu tchyni: přijímá dar zdraví jako příležitost a výzvu, aby sloužila druhým. Není lepší způsob, jak osvědčovat svou vděčnost a rozhlášovat svou radost, že se ti od Pána dostalo velkého dobrodiní. Svou ochotnou a neustávající službou *chval Hospodina, neboť je dobrý*⁽³⁾.

Proč Ježíš zakazuje zlým duchům promlouvat? Právě proto, že jsou zlí a jejich slova neslouží Božímu království. Podnítili by nálady a hnutí, které nemají na zřeteli věci božské, ale lidské. I Ježíš se musí vyhýbat nepravé popularitě. Jak to dělá? Uchyluje se do samoty, aby se zde plně pohroužil do modlitby. Jediný, u koho hledá uznání, je nebeský Otec, který ho poslal *hledat a spasit, co zahynulo*⁽⁴⁾. S ním v duchu rozmlouvá, ztotožňuje se s jeho svatou vůlí, klaní se mu a vroucně děkuje za všechny, kterým se zde dostalo milosti. Má-li tvoje služba bližním přinášet pravé ovoce, potřebuje tvá duše a tvé srdce rozmlouvat s Otcem stejně nezbytně, jako tvé tělo potřebuje pokrm. V samotě modlitby a usebrání se klanějí Pánu, který *určuje počet hvězd a každou z nich nazývá jménem*⁽⁵⁾. V pokorné vděčnosti obnovuj své vědomí, že všechno dobré pochází od něho, protože je *přemocný a jeho moudrost je bez míry*⁽⁶⁾. Pros jej o pomoc, abys jeho moudrostí řídil i všechny svoje úmysly a kroky.

Časný ranní shon v městečku Kafarnaum není jen pokračováním včerejší horlivosti. Přicházejí ke slovu i pozemské zájmy. Šimon a jeho druhové si dali tu práci, aby vyhledali Ježíše: *Všichni tě hledají!* Ale proč? Ježíš se dává nalézt těm, kteří ho hledají s upřímným srdcem a kteří potřebují jeho slitovnou moc. *Pojďme jinam!* Je tam mnoho těch, kteří nás potřebují. Bylo by snadné, ale neplodné

Liturgická čtení

1. čtení – Job 7,1–4.6–7

Job řekl: „Což nejsou svíce údělem člověka na zemi, dni jeho jako dni nádeníka? Jak otrok touží po stínu, jak nádeník čeká na svou výplatu, tak jsem dostal v úděl měsíce bídy a noci soužení byly mně přiděleny. Když uléhám, říkám si: Kdy asi vstanu? Když končí večer, sytím se neklidem do úsvitu. Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský čunek, plynou bez naděje. Pamatuji, že můj život je jako dech, mé oko již nikdy neužije štěstí.“

2. čtení – 1 Kor 9,16–19.22–23

(Bratři a sestry!) Že hlásám evangelium, tím se chlubit nemohu; to je mi uloženo jako povinnost, a běda, kdybych ho nehlásal. Odměnu bych mohl čekat, kdybych to dělal z vlastního popudu. Když to však dělám proto, že to mám nařizeno, plním jen úkol, který mi byl svěřen. Jaká je tedy moje odměna? To, že hlásám evangelium, a nic za to nechci, takže se vzdávám práva, které mi evangelium poskytuje. Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech, abych tak získal tím větší počet lidí. U slabých jsem se stal slabým, abych získal slabé. Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé. A to všechno dělám proto, abych zároveň s nimi získal podíl v dobrech evangelia.

Evangelium – Mk 1,29–39

Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu. Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Tu jí horečka přestala a ona je obsluhovala. Když

Dokončení na str. 11

těžít z popularity, kterou vyvolaly včerejší divy. *Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil.*⁽⁷⁾

Tím, že sloužíš druhým, tím se chlubit nemůžeš. *To ti bylo uloženo jako povinnost, a běda, kdybys nesloužil!*

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Lk 4,18; ⁽²⁾ Ž 147,3; ⁽³⁾ srov. Ž 147,1;

⁽⁴⁾ srov. Lk 9,10; ⁽⁵⁾ Ž 147,4; ⁽⁶⁾ Ž 147,5;

⁽⁷⁾ Mk 10,45

O svátostech (1)

Srdcem mystického těla Kristova – církve – jsou svátosti. Bez nich by duchovní život v katolické církvi nemohl existovat, svátosti nás vedou k životu věčnému. Bez nich nelze být křesťanem.⁽¹⁾ Proto jsme se rozhodli něco si o nich zopakovat i na stránkách Světla.

Katechismus katolické církve⁽²⁾ nás učí, že sedm svátostí ustanovil Pán Ježíš k našemu posvěcování, tedy nejsou žádným výmyslem církve. Také to není žádná magie církve. Církev jen plní Ježíšův příkaz: „*To činite na mou památku.*“ (srov. Lk 22,19) Jsou tedy viditelným svatým znamením, ustanoveným Kristem, aby věřícím pomáhalo skrze sílu svého Svatého Ducha.⁽³⁾ Těž by se dalo říci, že jsou vnějším znamením, kterým se předává vnitřní, neviditelná milost. Tak jako se v Kristu spojilo neviditelné božství s viditelnou lidskou přirozeností, tak se ve svátosti spojuje neviditelná milost s viditelným vnějším znamením.⁽⁴⁾

Pojďme si je nyní vyjmenovat: *křest, biřmování, svátost oltářní, pokání, pomazání nemocných, kněžské svěcení, svátost manželství*. Každá svátost se dá charakterizovat třemi skutečnostmi: 1. ustanovil ji Pán Ježíš, 2. je to posvátný úkon a 3. působí skrze ni milost Boží. Některé svátosti lze přijmout jen 1x za život (křest, biřmování, kněžské svěcení), některé vícekrát (svátost oltářní, pokání, pomazání nemocných a svátost manželství).

Další důležité rozdělení svátostí je na *svátosti duchovně mrtvých a duchovně živých*. O tomto rozdělení se dnes moc nehovoří, nicméně díky tomu můžeme více pochopit jejich podstatu. Svátosti duchovně mrtvých jsou křest a pokání, protože udělují milost posvěčující těm, kteří ji do té doby neměli, a proto byli pro nebe mrtví. Zbylých pět svátostí jsou svátosti duchovně živých, protože k jejich hodnému přijetí se vyžaduje být v milosti posvěčující. Ony pak v duši rozmnožují milost posvěčující a dávají nárok na zvláštní milost pomáhající.⁽⁵⁾

Svatý Tomáš Akvinský vidí mezi jednotlivými svátostmi navzájem paralelu vztahu mezi přirozeným a nadpřirozeným životem. Podle něho křest odpovídá narození, protože daruje nadpřirozený život.

Biřmování odpovídá růstu, protože z pokřtěného činí dokonalého křesťana. Eucharistie je pak potrava, zpověď odpovídá vyléčení nemocného, popř. dokonce vzkříšení mrtvého, protože uzdravuje rány zasazené duši hříchem, či znovu daruje smrtelným hříchem ztracený život milosti. Pomazání nemocných je pak zaměřeno na obnovu tělesného zdraví nebo dává přinejmenším duši posilu, kterou potřebuje k přechodu do věčného života. Význam kněžského svěcení a manželství spočívá méně v posvěcování jednotlivce, ale o to více ve zdokonalování společnosti tím, že první z nich dává pravomoc k vedení nadpřirozeného společenství, druhá pak je zaměřena na rozmnožování budoucích nebešťanů.⁽⁶⁾

Aby byly svátosti platné, musí být při jejich udílení zachována materie a forma. Materii rozumíme viditelný element, formou se rozumí způsob, většinou pronášená slova (vysvětlíme u každé svátosti zvlášť). Pak musí mít udělovatel i příjemce svátosti úmysl (intenci) konat to, co katolická církev vždy konala a zamýšlela při udílení svátostí, a to i přesto, že o svátostech platí, že působí *ex opere operato*, tedy samy ze sebe, ze svého konání, bez ohledu na svatost nebo hříšnost církve, tedy udělovatele. Když by například někdo nechápal svátost jako zdroj milosti, ale jen jako společenství, sešlost křesťanů k nějakému slavení, byla by svátost neplatná, byť by forma a materie byly v pořádku.

(Pokračování)

Poznámky:

⁽¹⁾ P. Karl WALLNER, *Die sieben Sakramente*, St. Benno Verlag, 2013, str. 2.

⁽²⁾ František TOMÁŠEK, *Katechismus katolického náboženství*, Michael 2012.

⁽³⁾ P. Karl WALLNER, *Die sieben Sakramente*, St. Benno Verlag, 2013, str. 2.

⁽⁴⁾ P. Matthias GAUDRON, *Sedm pramenů milosti*, Dědictví svatováclavské, 2014, str. 8.

⁽⁵⁾ *Milosti posvěčující* posvěcuje člověka Duch Svatý a činí ho svatým tak, že jej očisťuje z hříchů. Tento stav člověka je Bohu zvláště milý a člověku otevírá nebe. Člověk nacházející se v milosti posvěčující je schopen konat pro nebe záslužné skutky. Milost posvěčující se ztrácí těžkým hříchem. Pak se člověk podobá „marnotratnému synu“, který utra-

S TEBOU

Marie Dolistová

Od věků nás to ostří řeže,
ostří hmoty Tebou nastavené,
proměněné v kříž.

S Tebou nejsou propastné hlubiny času
bezedné,

s Tebou krutost a smrt nemá
poslední slovo.

Ze stromu života odletují listy, padají,
ve víření klesají do návějí osudů.

S Tebou dny člověka nejsou
jen vánkem,

který přeběhne zemí a jako pára
se vypaří.

Temná noc se v hřejivé paprsky světla
promění,

listy a květy servané znovu vypučí.

Každou slzu setřeš a ztracené navrátíš.

S Tebou není život jen výbleskem světla
v průrvě mračen temného, nekonečného
nevědomí.

S Tebou není život jen hemžením v čase
s pečeti pomijivosti.

S Tebou není život odmávnutý,
ale přetavený.

S Tebou se kříž člověka k Tvému kříži
přimkne,

vzepne ze všech epoch – k Vítězství.

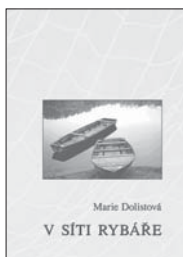
Ze sbírky *V síti rybáře*
(anotace v tomto čísle Světla na str. 16)

til nebeskou krásu své duše a zmařil svatební roucho. Je pak pro nebe mrtvý.

Milosti pomáhající nám Duch Svatý pomáhá tak, že nás osvěcuje, povzbuzuje a posiluje, abychom konali dobré a varovali se zlého. Milost pomáhající pomůže jen tomu, kdo ji ochotně přijímá a s ní spolupracuje. Kdo je ve stavu těžkého hříchu, nemůže bez této milosti svého hříchu litovat a dosáhnout odpuštění. Kdo je v milosti posvěčující, pomáhá mu milost pomáhající překonat pokušení. Bez ní by člověk vydržel v milosti posvěčující jen velmi krátkou dobu. Proto je také třeba se o milost pomáhající vytrvale modlit a konat různé dobré skutky. Kardinál František Tomášek přirovnává milost posvěčující k oku a milost pomáhající ke světlu, které oko potřebuje, aby vidělo.

⁽⁶⁾ Srov. *Sth III*, q. 65, a. 1 (in: P. Matthias GAUDRON, *Sedm pramenů milosti*, Dědictví svatováclavské, 2014).

NOVINKA MCM s. r. o.

V SÍTI RYBÁŘE

Marie Dolistová • Úvod Karel Dachovský

Básně vzniklé rozjímáním biblických textů, prožíváním jejich skutečností jako odpovědi na konkrétní životní situace. Autorka konfrontuje svět víry s lidskou slabostí, bolestí a úzkostí tváří v tvář nelehkým a často krutým okamžikům lidského života, které může proměnit a dát jim smysl jen Bůh. Ve dvou lyricko-epických básních se zamýšlí nad životy Jany z Arku a Maxmiliána Kolbeho, reflektuje i události současného světa a nelehké postavení křesťanů v mnohých jeho děních.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Druhé, doplněné vydání, v MCM s. r. o. vydání první • Brož., A6, 114 stran, 135 Kč

SVĚTICI - NAŠI PRŮVODCI ŽIVOTEM

ŽIVOT SVATÉHO VOJTĚCHA • LEGENDA NASCITUR PURPUREUS FLOS

Bruno z Querfurtu • K vydání připravila, přeložila a poznámkami opatřila Marie Kyralová • Doslov Jiří Sláma • Redigovala Alena Snelling • Odpovědný redaktor Filip Outrata

Svatý Vojtěch (Adalbert), druhý pražský biskup, pocházející z rodu Slavníkovců, je významnou postavou nejen českých, ale i evropských dějin. Legenda, kterou napsal Bruno z Querfurtu, Vojtěchův mladší současník a arcibiskup, který podobně jako Vojtěch zemřel na misijní výpravě k pohanským Pru-

sům a byl svatořečen, je vedle kroniky Canapariovy jednou ze dvou významných vojtěšských legend a patří mezi zásadní památky našich nejranějších dějin. Latinská legenda, podle svých prvních slov nazvaná *Nascitur purpureus flos* (Vykvetel nachový květ), vyniká svými literárními kvalitami, ale také autentičností a originalitou, nebojí se překračovat úzce vymezené žánrové hranice a svého hrdinu zcela neidealizuje. Přináší také zajímavé pohledy na politickou situaci v tehdejší říši za vlády otoské dynastie.

Vyšehrad, spol. s r. o. • Druhé vydání, ve Vyšehradu první Váz., přebal, 135x205 mm, 128 stran + 8 stran barevné obrazové přílohy, 248 Kč

DUCHOVNÍ CVIČENÍ

Ignác z Loyoly • Ze španělštiny přeložil Robert Kunert SJ Odpovědní redaktori Anna Lexmaulová a Pavel Ambros SJ

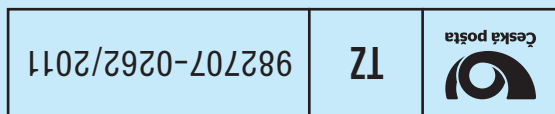
Španělsko-české bilingvní vydání představuje revidovaný český překlad *Duchovních cvičení*, doplněný o tzv. *Autograf*, nejstarší rukopis exerciční knížky, nacházející se v kritickém vydání *Monumenta historica Societatis Iesu*. Kniha není asketickou příručkou ani bezprostředním návodem k rozjímání, ale výsledkem duchovních zápisků, které si sv. Ignác z Loyoly (1491–1556) zaznamenával během své konverze. Jádro *Duchovních cvičení* bylo následující léta třibeno a zdokonalováno, ať už na základě vlastní zkušenosti, nebo když v exercičiích vedl druhé, zvláště v době studia v Paříži, kdy se právě z exercičií zrodili první „tovaryši“ apoštolské skupiny, kterou založil.

Refugium Velehrad-Roma, s.r.o. Čtvrté vydání, v Refugiu třetí Váz., 110x185 mm, 288 stran, 250 Kč

Naše prodejna v Olomouci na Dolním náměstí 24 je otevřena také v sobotu v době od 8 do 12 hodin.

Objednávky knih – tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803 • Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz • Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1**

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolok. Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějské. Redakce: Setředaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kiml, Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídy v oblasti víry a mravů. Neznámena to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc I.; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; http://svetlo.maticecm.cz); objednávky týdeníku: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzercce: knihy@maticecm.cz). Registrace značka MK CR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzgorje aj.), se používáme konečnému usudku církve. Nevyžadane nezveřejněné příspěvky nevracíme.